

Zápis ze spojeného zasedání Ústředního krizového štábu a Ústřední povodňové komise

Důvod aktivace

Ústřední krizový štáb (dále jen „ÚKŠ“) byl svolán na základě závěrů ze zasedání ÚKŠ dne 7. června 2013 v souvislosti s vývojem mimořádné události – povodňové situace na území ČR - a k ústřední koordinaci prováděných opatření. Předsedou ÚKŠ byl jmenován ministr vnitra. Zasedání ÚKŠ bylo spojeno se zasedáním Ústřední povodňové komise („ÚPK“; v souladu s ustanovením § 39, odst. 2, zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, se stala součástí ÚKŠ).

Datum, čas a místo zahájení

8. června 2013, 11:00 hod., Generální ředitelství HZS ČR, Kloknerova 26, Praha 4

Přítomni

ÚKŠ se sešel v kompletním složení, přizván byl také zástupce ČHMÚ, MMR a MPSV; přítomen byl rovněž předseda vlády ČR a členové ÚPK (viz prezenční listina v příloze).

Předmět zasedání ÚKŠ podle programu

I. Úvodní slovo premiéra

V úvodu jednání premiér přivítal zúčastněné a vyzval resorty, aby podaly informaci o aktuálním stavu.

II. Informace o aktuální situaci a přijatých opatřeních

a) MŽP / ČHMÚ

Zástupci MŽP a ČHMÚ informovali o aktuální meteorologické situaci: Od dnešního odpoledne očekáváme srážky, místy i bouřky, ale prozatím nepřiliš silné. Od pondělí bude ustávat oblačnost od severovýchodu, ale přijde k nám druhá od západu. Úhrny srážek budou nejvyšší v neděli (očekáváme do 40 mm, ale dle některých modelů mohou být až 70 mm). V noci na pondělí přijdou na území ČR srážky trvalejšího charakteru v úhrnu až 30 mm; to může znamenat větší vzestupy na vodních tocích. Odhad srážkových úhrnů na pondělí je 5-30 mm, v jižních Čechách ojediněle až 40 mm.

ČHMÚ dnes vydá výstrahu před bouřkami na neděli a pondělí. Na výzvu premiéra přislíbil svou účast na tiskové konferenci, kde představí oficiální tiskovou zprávu – veřejnost je třeba upozornit na to, že toky jsou nasycené a hladina tak může stoupat výrazně rychleji než doposud.

Zástupci ČHMÚ přečetli návrh připravené informace pro média a návrh výstrahy týkající se bouřkové situace. Ředitel ČHMÚ dodal, že všichni zaměstnanci ČHMÚ byli instruováni, že veškeré dotazy veřejnosti i médií budou zodpovídaný výhradně z centrálního pracoviště ČHMÚ.

ČT a TV Nova na výzvu premiéra přislíbily, že budou prezentovat informace o počasí pouze ze zdrojů ČHMÚ a nebudou k nim připojovat žádné vlastní komentáře. HZS dodal, že má na základě zákona o integrovaném záchranném systému a o krizovém řízení pravomoc nařídít jakémukoliv provozovateli televizního a rozhlasového vysílání, aby uveřejnilo informaci o povodňové situaci v nezměněném obsahu a smyslu.

b) MZe

MZe informovalo o aktuálním stavu na vodních tocích a dílech; hladina všech toků postupně klesá. Na Orlíku se podařilo dosáhnout zásobního prostoru 143 mil. m³ (to je dvojnásobek toho, co bylo před začátkem povodní), u Lipna byla téměř obnovena retence (aktuálně 29 mil. m³, během dneška se dostaneme na plnou retenci 30 mil. m³). Kvůli manipulaci na Slapech bylo vydáno zvláštní povolení – na tomto vodním dílu není retenční prostor, takže vodohospodáři odpouští zásobní prostor (aktuálně vytvořen prostor cca 20 mil. m³). Pokračuje snaha retenční kapacitu vltavské kaskády maximálně zvýšit.

MŽP sdělil, že si při svých cestách do postižených oblastí povšiml, že na některých místech např. v Praze jsou protipovodňové zábrany rozebrány ve větším rozsahu, než by bylo možné za cca hodinu zase postavit – je nezbytné zkontrolovat, zda nedochází k porušování včerejšího nařízení ÚKŠ. Po diskusi MŽP navrhl, aby ÚPK a ÚKŠ přijaly nová usnesení, které bude reagovat na zhoršenou předpověď počasí, očekávanou situaci na vodních tocích a další podněty (viz níže).

c) HZS

HZS nyní zejména odčerpává vodu ze zatopených oblastí, připravuje v Mělníku zázemí pro likvidační práce po záplavách (zahrnující stanoviště dekontaminace osob využitelné pro hygienu příslušníků zasahujících složek, přípravu jídla a na odpočinek). AČR v Zahořanech buduje základnu humanitární pomoci, kde bude zázemí pro IZS.

Zásahy jednotek: Celkem bylo řešeno 6.106 mimořádných událostí, aktuálně jich HZS řeší 87 (jde o sdružené zásahy, nikoliv o jednotlivé jako na počátku), počet nasazených hasičů se již nezvyšuje, celkem jich bylo nasazeno cca 22.000. K 8.6.2013 05:00 hod. bylo evakuováno 21.587 osob a zachráněno 525 osob. Počet postižených obcí zůstává cca 700. Všechna velkoobjemová čerpadla již byla nasazena, od včerejšího večera jsou nasazeny i dva zahraniční odřady (v Ústeckém a Středočeském kraji). Všem, kteří o ně projeví zájem, HZS distribuuje satelitní snímky od Evropské komise; dodává je i na postižená území.

Včera HZS učinil objednávku Sava od společnosti Bochemie; zítra převezmou 10 tun do centrálních zásob – mimořádné požadavky postižených oblastí budou schopni bez problémů pokrýt. AČR vytvořila soupis svých čerpadel, který HZS usnadní organizovat jejich nasazení. Ze zásob HZS již bylo do postižených oblastí distribuováno 2.005 kondenzačních vysoušečů, zbývá vydat ještě 795. Všechny úkoly zadané na včerejším zasedání HZS splnil, rovněž sestavil a vyslal do postižené oblasti první odřad z jednotek SDH z nepostižených krajů k provádění likvidačních prací. Premiér konstatoval, že vzhledem k nasycení povodí vodou roste riziko sesuvů půdy, a navrhl, aby Česká geologická služba („ČGS“) vytipovala lokality, kde může hrozit zvýšené riziko sesuvu. MŽP reagovalo, že včera večer nařídilo aktivaci ČGS (bude v nepřetržitém provozu) a požádalo ji o screening z terénu, jehož prvotní výsledky by měly být k dispozici dnes večer.

MŽP dále vyzvalo Ministerstvo financí a Ministerstvo pro místní rozvoj, aby zjistila možnosti způsobu náhrady škody pro PO a PFO, jež poskytly pomoc mimo režim výzvy velitele zásahu nebo bez vyzvání ze strany obce (např. techniku, která byla použita během záchranných prací, a kterou povodeň poškodila). Jsou to sice jen lokální problémy, ale pro postižené osoby je to důležité. Je předpoklad, že se zde objeví některé sporné případy. O výsledku budou MF a MMR informovat ÚKŠ.

MŽP se dotázalo, zda jsou obce informovány o nasazení styčných důstojníků HZS, kteří mají starostům pomáhat, a zda existuje seznam těchto důstojníků. HZS reagoval, že jsou určeni pouze pro malé zasažené obce, které by administrativní kolem povodní neúnosně zatížila. V těchto obcích příslušníci HZS již působí; vzhledem k jejich střídání by však vypracování takového seznamu bylo problematické.

d) P ČR

PČR působí zejm. v Ústeckém a Středočeském kraji a v Praze. Po komunikaci s AČR rozšířila početní stavy pro monitorování situace. K plnění úkolů PČR je v současnosti nasazeno celkem 220

vojáků AČR. V souvislosti s povodněmi šetří PČR 10 úmrtí osob (přibyli dva vodáci) a 4 pohřešované osoby, vyskytlo se 9 případů trestné činnosti (rabování). Aktuálně je 130 uzavřených komunikací, na kterých PČR ve spolupráci s obecní policií zajišťuje dopravní režim. Monitoring povodňové situace je nadále zajišťován leteckou službou PČR.

Ministr vnitra dodal, že PČR v současnosti nasadila téměř 1.100 lidí nad běžný stav, v Praze a Středočeském kraji byla nasazena Hradní stráž.

e) MO:

Dnes již je nebo bude nasazeno 370 vojáků, kteří budou mj. budovat základnu humanitární pomoci. 220 vojáků asistuje PČR v plnění jejích úkolů, v následujících dnech nasadí AČR dalších 100 vojáků. 1.500 vojáků je v pohotovosti a připraveno kdykoliv nastoupit. MO rovněž sdělil, že AČR má v Kbelích vrtulník s 30-minutovou pohotovostí, který nabídl pro případný rychlý transport odborníků-geologů na inspekci hrozcích sesuvů půdy.

Premiér sdělil, že na některých místech by pro plnění úkolů PČR mohli být využíváni i příslušníci Justiční stráže a Vězeňské služby; stejné usnesení jako pro vojáky AČR by tedy mělo být napsáno a předloženo vládě i pro jejich využití. I.NMV dodal, že příslušníci PČR disponují mnoha opatřeními a bylo by tedy vhodné v usnesení přesně stanovit, která práva a povinnosti PČR na nasazené vojáky AČR přejdou (vyřeší bilaterálně AČR a MV).

f) SSHR

SSHR zabezpečuje požadavky na věcné zdroje prostřednictvím odborné pracovní skupiny ÚKŠ; všechny uplatněné požadavky se daří uspokojovat. Prostřednictvím karet na odběr pohonných hmot bylo doposud vydáno 57.000 l benzínu, 88.000 l nafty; letecký petrolej nebyl ještě čerpán, ale bude vyzvednut v pondělí z depozita Čepra. Bylo vydáno 175 tankovacích karet (HZS 119, PČR 31, AČR 25 karet), další jsou připraveny.

K dnešnímu dni byly vydány zásoby v hodnotě cca 110 mil. Kč. Náhradní přemostění jsou připravena, mohou být MD a AČR vybudována. SSHR včera zahájila kroky k nákupu věcných zdrojů pro HZS (viz zápis ze včerejšího jednání): tlakové čističe budou dodány do 14.6., velkokapacitní čerpadlo dorazí z Nizozemí do 27.6., u vysoušečů hledají dodavatele (výrobci jsou kapacitně vyčerpani).

Co se týče včerejší záležitosti ohledně Střekova, SSHR dnes vydá tiskové prohlášení, kterým se uvedou na pravou míru události ohledně poskytování pohonných hmot sdružení dobrovolníku.

g) MF

MF včera dostalo za úkol učinit revizi procesu administrativně náročného uvolňování finančních prostředků pro starosty. Zjistilo při tom, že je proces rychlejší, než bylo včera řečeno – finance obci vyplatí rovnou kraj, který posléze žádá MF o refundaci. V tuto chvíli není vhodné systém měnit, způsobilo by to jen chaos a navíc je zřejmě vyhovující. Dostávají řadu dotazů, žádný starosta si ale na pomalý postup MF v této věci nestěžoval. MF včera na tiskové konferenci zmínil daňové úlevy pro povodňové poškozené podnikatele, jejichž přesná pravidla budou zveřejněna ve finančním zpravodaji, který vyjde v polovině příštího týdne. **OE**

V návaznosti na včerejší diskusi ohledně refundování nákladů na zásahy jednotek SDH bylo rozhodnuto, že pokud budou pomáhat jednotky SDH mimo území svého zřizovatele, bude to refundováno také, ale toto vyslání musí předem autorizovat HZS (společný úkol HZS a MF).

PČR doplnila, že do Prahy byla dopravena pohotovostní rezerva výbušnin, která zde bude zanechána až do skončení mimořádné události.

h) MPSV:

MPSV informovalo o poskytování okamžité mimořádné pomoci v povodňové situaci.

Premiér konstatoval, že média se zaměří jen na negativní případy, což vrhá špatné světlo na úřady. Je proto potřeba, aby MPSV instruovalo úřady práce v tom duchu, že je lepší rozdat více peněz, než je nevyplatit/vyplatit příliš pozdě povodněmi postiženým občanům, kteří je nutně potřebují. Vyzval

MPSV, aby prozkoumalo všechny případy uvedené v médiích a prověřilo, zda nedošlo k pochybení v poskytování okamžité mimořádné pomoci. Úředníci nemají trvat na byrokratických postupech, hlavní je rychlost poskytnutí pomoci občanům.

MPSV tyto pokyny vydá a medializované případy prověří a uvede na pravou míru. Do konce pracovního týdne nebyly hlášeny žádné excesy, všechny žádosti byly uspokojeny. Úředníci mají pokyn, že žádost musí vyřídit ještě týž den; provést základní sociální šetření je nezbytné, ale peníze bývají vypláceny už druhý den. Pro urychlení spolupracují s obcemi, které při sociálním šetření pomáhají. O peníze zatím žádají před. občané Středočeského a Ústeckého kraje, doposud obdrželo MPSV žádostí 1.200 klientů, kterým vyplatilo 5.000.000 Kč.

h) MD

Železnice: ještě jsou problémy na trati Praha-Kolín, ale trať je v provozu.

Včera proběhlo na MD jednání ohledně náhradních mostních konstrukcí. Materiál na mosty je na SSHR připraven, AČR má připravené skupiny na budování mostů – vše je tedy připraveno. Jihočeský kraj uvedl, že má na svém území 75 mostů, jejichž stav by chtěl prověřit; MD s tím souhlasilo a vyšle tam svůj tým, je ale nezbytné počkat, až opadne voda.

i) MMR

MMR je připraveno poskytnout pomoc s financováním sociálního bydlení, na vládu brzy předloží návrh na zajištění financování jednotlivých programů pomoci.

k) Různé

MZV: Na webové stránky MZV bylo umístěno poděkování za solidaritu, podporu a pomoc nabídnutou či poskytnutou soukromými i státními subjekty ze zahraničí. Doplnili také některé důležité kontakty na postižené subjekty, aby mohla být pomoc poskytnuta přímo. Obdržené konkrétní nabídky pomoci ze zahraničí předávají prostřednictvím OPIS GR HZS ČR.

ČHMÚ přečetl návrh připravené informace pro média a poté návrh znění výstrahy týkající se bouřkové situace. Ředitel ČHMÚ dodal, že všichni zaměstnanci ČHMÚ byli instruováni, že veškeré dotazy veřejnosti i médií budou zodpovídaný výhradně z centrálního pracoviště ČHMÚ.

Dotaz premiéra na vyhlášený nouzový stav: je možné, že působí problémy v krajích, které nebyly povodněmi zasaženy tak těžce; navrhuje, aby vláda na svém zasedání příští středu projednala jeho zrušení v málo postižených krajích. Reakce HZS: je potřeba opatrnost, je možné, že v návaznosti na zhoršující se počasí budeme muset naopak nouzový stav rozšířit na další kraje, navíc by krajské úřady po ukončení nouzového stavu měly 7 dní na vyčíslení škod. Bylo dohodnuto, že vládě prozatím nebude doporučováno nouzový stav v žádném z krajů rušit.

MŽP přečetl návrhy usnesení, obě byla hlasováním ÚPK, resp. usnesením ÚKŠ jednomyslně schválena. Členové ÚKŠ a ÚPK v nich:

- berou na vědomí informaci ČHMÚ o hrozících rizicích
- potvrzují platnost nařízení vydaných usneseními ÚPK č. 2 a ÚKŠ č. 1 ze dne 7. 6. 2013
- ukládají HZS a PČR zajistit kontrolu plnění nařízení vydaných usnesením ÚPK č. 2 ze 7.6.2013
- ÚPK vyhláší 2. stupeň povodňové aktivity na územích Jihočeského, Plzeňského, Středočeského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého, Karlovarského kraje a hl.m. Prahy (tímto nejsou dotčeny vyhlášené vyšší stupně)
- doporučují HZS a krajským úřadům vyrozumět o riziku, že povodňová situace může nastat, i ty obce, které doposud nebyly povodněmi postiženy

III. Videokonference s hejtmany postižených krajů

Premiér pozdravil hejtmany, stručně je informoval o hrozících rizicích a o přijatých usneseních ÚPK a ÚKŠ. ČHMÚ hejtmánům prezentoval předpověď počasí a přečetl znění výstrahy a informace ČHMÚ. MZe informoval hejtmany o stavu na vodních dílech a vodních tocích.

Hl. m. Praha: Děkuje za informace a podporu, Praha je připravena na možné drobné povodně lokálních přítoků Vltavy, povodňové bariéry stojí, občané jsou připraveni.

Liberecký kraj: Situace na Liberecku je klidná, děkuje.

Středočeský kraj: Děkuje za koordinaci prací, IZS funguje výborně, spolupráce mezi kraji, obcemi a ústředím je dobrá. Dotázal se, zda může o vojáky požádat samotný kraj a poslat je do obcí? Menší obce mají obavy ohledně řešení ubytování, stravování apod. vojáků. Premiér reagoval, že ubytování, stravování, přesuny apod. si zajišťuje AČR sama, HZS doplnil, že kraj tuto možnost má.

Jihočeský kraj: Děkuje za poskytnuté údaje a pomoc. Žádná protipovodňová opatření demontovat zatím nehodlá. Je důležité, aby kraj dostal co nejdříve informace o tom, co jej čeká v souvislosti s přechodem studené fronty z neděle na pondělí. Vznosl dotaz na administrativní náročnost úhrady požadavků jednotek SDH – je potřeba podávat několik žádostí na různá místa. Bylo přislíbeno, že MMR, MF a HZS zpracují metodiku podávání žádostí o úhradu práce jednotek SDH tak, aby tento proces starosty postižených obcí co nejméně administrativně zatěžoval.

Ústecký kraj: Děkuje za včasné informace, bude mít možnost se připravit na situaci. Souhlasí s posilováním policie a je rád za zvýšený policejní dohled. Vojáci v ústeckém kraji začnou působit zítra, zatím je vše bez problémů, spolupráce s IZS hodnotí jako velmi dobrou. Dnes byl zahájen úklid silnice z Lovosic do Ústí a Děčína, od pondělí by se měla výrazně zlepšit dopravní obslužnost kolem Labe.

Plzeňský kraj: Situace se pomalu stabilizuje, pouze na 2 tocích je 1.SPA, o vzniklé situaci ví, připravuje se na ni a předpokládá, že ji zvládne. Děkuje za spolupráci.

Královéhradecký kraj: V kraji se daří odstraňovat následky povodně, vystačí s vlastními silami, nemá žádné požadavky na personální ani materiální pomoc. Nadále upouští přehradu a snaží se zvyšovat retenční kapacitu nádrží, aby byly schopny pojmout blížící se srážky.

Posléze proběhla krátká videokonference s centrální předpovědní službou ČHMÚ, kde byla prezentována aktualizovaná předpověď srážek na následující dny. V neděli se začnou objevovat přeháňky a bouřky, které budou místy přecházet v trvalý déšť. V neděli nejintenzivnější srážky na západě (35-40 mm), v noci na pondělí by maximální úhrny neměly přesáhnout 33 mm/6 hodin.

Na základě nových informací od ČHMÚ navrhl MŽP rozšířit vyhlášení 2. SPA uložené usnesením ÚKŠ a ÚPK i na Karlovarský kraj; v tomto duchu byla dohodnuta a odhlasována změna obou usnesení. Bude kvůli tomu nutno aktivovat krizový štáb Karlovarského kraje.

IV. Stanovení dalšího termínu jednání ÚKŠ

ÚKŠ se znova sejde v 9. června 2013 v 16.00 hod. na stejném místě (budova MV-GŘ HZS ČR).

V. Vystoupení vedoucího mediální skupiny ÚKŠ – ředitel OTPR MV

Stejně jako včera proběhne po skončení ÚKŠ tisková konference a bude vydána tisková zpráva shrnující výstupy ze zasedání ÚKŠ a o aktuální situaci.

Další jednání ÚKŠ: V neděli 9. června 2013 ve 16.00 hod. na stejném místě (budova MV-GŘ HZS ČR).

Čas ukončení zasedání ÚKŠ: 13.29 hod.

Řídící zasedání ÚKŠ:

Jan Kubice, ministr vnitra

Za věcnou správnost:

plk. Ing. Daniel Miklós